

компаній в Україні, захищав боржників від свавілля колекторів їх втручання в особисте життя клієнтів, і взагалі щоб гарантував верховенство права в цілому.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28 червня 1996р.// Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.141.
2. Кримінальний кодекс України від 1 вересня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 36. – Ст. 447.
3. Про заборону надання колекторських послуг щодо фізичних осіб-боржників: Проект Закону України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://credits.zp.ua/2011/11/poyasnyvalna-zapiska-do-proektu-zakonu-ukra/pro-zaboronu-nadannya-kolektorskix-poslug-shhodo-fizichnix-osib-borzhnikov>.
4. Лазаускас Ю. М. Діяльність та особливості організації операційних бізнес-процесів колекторських (колектингових) компаній в Україні / Ю. М. Лазаускас // Наука й економіка. – 2011. – № 1 (21).

ДРАГОМИРОВА Ю. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри цивільного права

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПОДІЛУ СПІЛЬНОГО МАЙНА ПОДРУЖЖЯ

Питання шлюбно-сімейних відносин у процесі розвитку і становлення нашої держави, не тільки в економічному, але й у соціально-культурному, а також у морально-етичному плані, є найбільш актуальними, оскільки вже самі по собі є основою становлення і розвитку суспільства в цілому. Сімейне право займає ведуче місце серед інших галузей права, тому що сім'я необхідна кожній людині. Вона впливає на розвиток суспільства, його моральне здоров'я і є одним з факторів підвищення соціальної активності людей. Сім'я на протязі століть, у всіх її проявах і формах, служила джерелом розвитку не тільки людського суспільства, але і вклала в нього основи духовності, культури, моралі, а також економічні підмоги розвитку держави в цілому. Слід зазначити, що тривалий час українське законодавство мало імперативний характер стосовно правового регулювання розподілу майнових прав подружжя, встановлюючи конкретні рамки здійснення подружжям своїх майнових прав та обов'язків, що поступово змінювалося внаслідок останніх історичних, економічних та політичних реформ. Сучасне бачення цієї проблеми ґрунтуються на працях вчених-юристів як радянського так і сучасного періодів в галузі цивільного та сімейного права: М. В. Антокольської,

Д. М. Генкіна, О. В. Дзери, І. В. Жилінкової, М. В. Зимельової, О. С. Іоффе, О. М. Калітенко, Р. П. Мананкової, В. Ф. Маслова, Є. А. Суханова, Є. О. Харитонова, Ю. С. Червоного та інших дослідників майнових правовідносин, в тому числі правовідносин подружжя.

Питання розподілу майнових прав подружжя залишаються актуальними і сьогодні та ще довго будуть досліджуватись як науковцями, так і практиками у галузі сімейного права.

Для правильного поділу майна подружжя, потрібно розуміти природу спільного майна подружжя: так, є спільне майно — нажите спільно в процесі шлюбу (рухоме і нерухоме, грошові заощадження) та роздільне — придбане до шлюбу або отримане в період шлюбу у спадок або за договором дарування, а також особисті речі, коштовності, страхові виплати, премії. Таке майно як правило не підлягає поділу.

Чинний Цивільний кодекс України дає можливість укласти договір про розподіл майна подружжя, що є механізмом поділу спільного майна, уникаючи судовий розгляд. Треба зауважити, що укладення такого договору можливе лише за умови згоди сторін. Договір є підставою для отримання правостановлюючих документів на майно.

Щодо поділу нерухомого майна (житла: квартири чи будинку), то норми сімейного законодавства України вимагають поділити їх навпіл, виділивши рівні частки, але це є проблематичним, адже майно являє собою єдиний неподільний комплекс, який при розділі втрачає свою цінність та єдність. Тому передбачено продаж такого майна та розподіл отриманих коштів. Але суд може поділити таке майно з врахування інтересів наприклад дитини, а тому більшу частину нерухомої речі присудять одному із подружжя, у такому випадку практикується виплата частки у вигляді грошової суми одному із подружжя.

Щодо земельної ділянки, якщо подружжя не домовляється, суд при поділі буде керуватися принципом подільності земельної ділянки, а у випадку не можливості поділу, суд може визнати земельну ділянку не подільною, і як наслідок виділення в натурі окремих часток не можливе, а тому у подружжя є варіанти — або продати земельну ділянку та розділити отриманий дохід, або один з подружжя в добровільному порядку відмовляється від виділення його частки і просто отримує грошову компенсацію від іншого з подружжя, або встановлюється режим використання земельної ділянки.

В контексті захисту майнових прав, в шлюбному контракті, важливим є визначення порядку та розміру сплати аліментів. Так, в разі не виконання своїх обов'язків за договором, аліменти можуть стягуватися за виконавчим написом нотаріуса, що фактично звільняє подружжя від необхідності потім звертатися до суду по даному питанню, що регулюється ст.87 ЗУ «Про нотаріат» та ст.78 Сімейного кодексу України.

Якщо подружжя не змогло знайти компроміс, відбувається поділ майна у судовому порядку. Так, ст.70 Сімейного кодексу України

значає, що частки кожного з подружжя є рівними, якщо іншого не визначено домовленістю між сторонами або шлюбним контрактом. Суд, при вирішенні спору може відступити від принципу рівності часток подружжя за обставин, що мають істотне значення, зокрема, якщо один з подружжя не дбав про матеріальне забезпечення сім'ї, приховав, знищив чи пошкодив спільне майно або витрачав його на шкоду інтересам сім'ї. Також частка може бути збільшена, якщо воши повнолітні, але є непрацездатними.

Право на частку набутого під час спільного проживання також виникає в осіб, які проживають разом але між якими офіційно шлюб не зареєстрований в порядку встановленому ст.74 Сімейного кодексу України, якщо інше не встановлене письмовими домовленостями між ними (Постанова Пленуму Верховного Суду України від 21.12.2007 року № 11 «Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу визнання його недійсним та поділ спільного майна подружжя»)

Важливим, з точки зору практики правозастосування, щодо вимоги поділу майна що знаходиться в спільній сумісній власності подружжя, заявленої після розірвання шлюбу, застосовується позовна давність у три роки.

Таким чином, вирішення питань про розподіл майна набутого під час шлюбу, визначення права особистої приватної власності на майно дружини або чоловіка, визначення майна набутого до шлюбу або під час шлюбу за кошти, які належали дружині чи чоловікові, про визнання майна спільним сумісним майном подружжя та його поділ шляхом визнання права власності на його частку можливо вирішувати як до розірвання шлюбу так і під час його розірвання. Крім того, подружжя мають право на поділ майна, незалежно від факту розірвання шлюбу.

Список використаних джерел

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – Ст.46.
3. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р.// Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21. – Ст.135.
4. Закон України «Про Нотаріат» від 02.09.93 // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, N 39, ст.383
5. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 21.12.2007 року № 11 «Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу визнання його недійсним та поділ спільного майна подружжя».